ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 8ης Μαΐου 1991 *

Στην υπόθεση C-356/90 R,

Βασίλειο του Βελγίου, εκπροσωπούμενο από τον J. Devadder, σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Συνεργασίας για την Ανάπτυξη, επικουρούμενο από τους E. Marissens, δικηγόρο Βρυξελλών, και P. Devers, δικηγόρο Γάνδης, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη βελγική πρεσβεία, 4, rue des Girondins,

προσφεύγον,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους T. F. Cusack, νομικό σύμβουλο, και B. S. Drijber, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον J. Berardis, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναστολής εκτελέσεως της αποφάσεως 90/627/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τις πιστώσεις που έχουν χορηγηθεί από τις βελγικές αρχές σε δύο εφοπλιστές για την αγορά πλοίου μεταφοράς αερίου πετρελαίου LPG 34 000 κυβικών μέτρων και δύο σκαφών-ψυγείων αντίστοιχα (ΕΕ L 338, σ. 21),

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Δεκεμβρίου 1990, το Βασίλειο του Βελγίου άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως 90/627/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τις πιστώσεις που χορηγήθηκαν από τις βελγικές αρχές σε δύο εφοπλιστές για την αγορά πλοίου μεταφοράς αερίου πετρελαίου LPG 34 000 κυβικών μέτρων και δύο σκαφών-ψυγείων αντίστοιχα (ΕΕ L 338, σ. 21), αποφάσεως κοινοποιηθείσας στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία του Βελγίου στις 4 Οκτωβρίου του ιδίου έτους.

2 Στο άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως διαπιστώνεται ότι οι πιστώσεις με ισοδύναμο επιδότησης 35 % που χορηγήθηκαν από τη Βελγική Κυβέρνηση στην εφοπλιστική εταιρία Fertex και στην εφοπλιστική εταιρία Europese Transport Maatschappij Crystal Prince, για τη ναυπήγηση, αντίστοιχα, ενός πλοίου LPG 34 000 κυβικών μέτρων και δύο σκαφών-ψυγείων στο ναυπηγείο Boelwerf, δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

3 Με το άρθρο 2 της αποφάσεως η Βελγική Κυβέρνηση υποχρεώνεται, δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ, να αναθεωρήσει τους όρους των εν λόγω πιστώσεων, προκειμένου αυτές να επανέλθουν στο ανώτατο επίπεδο του 26 % σε ισοδύναμο επιδότησης, το οποίο αντιστοιχεί στο ανώτατο όριο που καθόρισε για το 1989 η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 87/167/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιανουαρίου 1987, σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες (ΕΕ L 69, σ. 55).

4 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου επίσης στις 6 Δεκεμβρίου 1990, το Βασίλειο του Βελγίου υπέβαλε, δυνάμει των άρθρων 185 και 186 της Συνθήκης ΕΟΚ, αίτηση ασφαλιστικών μέτρων με την οποία ζήτησε να ανασταλεί η εκτέλεση της προαναφερθείσας αποφάσεως και να υποχρεωθεί η Επιτροπή να κινήσει και πάλι τη διοικητική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

5 Η καθής υπέβαλε τις έγγραφες παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων στις 21 Δεκεμβρίου 1990.

6 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 31 Ιανουαρίου 1991, το προσφεύγον επιβεβαίωσε ότι είχαν διεξαχθεί συζητήσεις μεταξύ των διαδίκων και ότι ήταν ενδεχόμενο να παραιτηθεί της αιτήσεώς του περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

7 Με τηλετύπημα που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 26 Μαρτίου 1991, το προσφεύγον πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι θα ενέμενε στην αίτησή του ασφαλιστικών μέτρων.

8 Προτού εξετασθεί το βάσιμο της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, πρέπει να υπομνησθεί εν συντομία το νομικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η βαλλόμενη απόφαση καθώς και τα πραγματικά περιστατικά.

9 Κατά το άρθρο 92, παράγραφος 3, στοιχείο δ, της Συνθήκης ΕΟΚ, το Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει ποιες κατηγορίες ενισχύσεων, πέραν εκείνων που απαριθμούνται υπό τα στοιχεία α έως γ, δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

10 Βάσει της διατάξεως αυτής, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 26 Ιανουαρίου 1987, την οδηγία 87/167/ΕΟΚ σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες, που θα εφαρμοζόταν, σύμφωνα με το άρθρο 13, από την 1η Ιανουαρίου 1987 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1990.

11 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας, οι ενισχύσεις στην παραγωγή για τη ναυπήγηση και τη μετατροπή πλοίων μπορούν να θεωρούνται ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, εάν το συνολικό ποσό της ενισχύσεως που χορηγείται για κάποια σύμβαση δεν υπερβαίνει σε ισοδύναμο επιδότησης ένα κοινό ανώτατο όριο το οποίο εκφράζεται ως ποσοστό της συμβατικής αξίας πριν από την ενίσχυση.

12 Το ανώτατο αυτό όριο, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, καθορίζεται από την Επιτροπή από την οποία και επανεξετάζεται ανά δωδεκάμηνο. Από 1ης Ιανουαρίου 1989, το εν λόγω ανώτατο όριο καθορίστηκε σε 26 % (ανακοίνωση 89/C 32/06 της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις στις ναυπηγικές εργασίες, ΕΕ 1989, C 32, σ. 3).

13 Από τα άρθρα 3, παράγραφος 2, και 4, παράγραφος 4, της οδηγίας προκύπτει ότι το ανώτατο όριο ισχύει όχι μόνο για όλες τις μορφές ενισχύσεων στην παραγωγή που χορηγούνται απευθείας στα ναυπηγεία, αλλά και για τις κάθε είδους ενισχύσεις σε εφοπλιστές που χορηγούνται σε περίπτωση κατασκευής ή μετατροπής πλοίων, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές χρησιμοποιούνται πράγματι για τη ναυπήγηση ή τη μετατροπή πλοίων στα ναυπηγεία της Κοινότητας.

14 Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, το καθεστώς ενισχύσεων στους εφοπλιστές που προβλέπει ο βελγικός νόμος της 23ης Αυγούστου 1948 περί εξασφαλίσεως της διατηρήσεως και της αναπτύξεως της εμπορικής ναυτιλίας, της θαλασσίας αλιείας και των ναυπηγικών εργασιών, με τον οποίο ιδρύθηκε για τους σκοπούς αυτούς Ταμείο εξοπλισμού και ναυπηγήσεως σκαφών, κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή.

15 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, το εν λόγω καθεστώς προβλέπει ενισχύσεις με τη μορφή χορηγήσεως κεφαλαίων επιστρεπτέων με μειωμένο επιτόκιο που δεν μπορούν, ελλείψει ειδικής εξαιρέσεως, να υπερβαίνουν το 70 % της αξίας καινούργιου πλοίου, με τη μορφή εγγυήσεων για τα συμπληρωματικά δάνεια που χορηγούνται από πιστωτικούς οργανισμούς καθώς και με τη μορφή επιδοτήσεως του ημίσεος του επιτοκίου επί των δανείων αυτών. Η επιδότηση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 3 %, ενώ το σύνολο των χορηγουμένων κεφαλαίων και των εγγυημένων δανείων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 85 % της τιμής του πλοίου. Η βαλλόμενη απόφαση διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με τις πληροφορίες που δόθηκαν στην Επιτροπή από τις βελγικές αρχές, οι χορηγήσεις κεφαλαίων έχουν επιτόκιο μεταξύ 4 και 5 % και πρέπει να αποπληρωθούν σε 15 χρόνια με περίοδο χάριτος δύο ετών από της παραδόσεως του πλοίου.

16 Οι επίδικες ενισχύσεις που αφορούν τη ναυπήγηση τριών πλοίων από το ναυπηγείο Boelwerf χορηγήθηκαν από τις βελγικές αρχές κατά τη διάρκεια του έτους 1989 και συνίστανται στην προκαταβολή κεφαλαίων που μπορούν να καλύπτουν μέχρι το 85 % των συμβατικών τιμών, με επιτόκιο 2 %, και είναι αποπληρωτέα σε 15 έτη με περίοδο χάριτος τριών ετών.

17 Η Επιτροπή αναφέρει στη βαλλόμενη απόφαση ότι, λαμβανομένου υπόψη του εμπορικού επιτοκίου που ανερχόταν σε 8,25 % κατά την κρίσιμη περίοδο, οι χορηγηθείσες ενισχύσεις ισοδυναμούσαν με το 35 %, υπερβαίνουσες κατά 9 % το ανώτατο όριο που καθορίστηκε για το 1989, ενώ οι ίδιες ενισχύσεις, αν είχαν χορηγηθεί σύμφωνα με τους όρους του βελγικού καθεστώτος ενισχύσεων που είχε κοινοποιηθεί προηγουμένως στην Επιτροπή, δεν θα υπερέβαιναν το 20,5 % σε ισοδύναμο επιδοτήσεως.

18 Το προσφεύγον δεν αμφισβητεί τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιδοτήσεως που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή, ισχυρίζεται όμως ότι η Επιτροπή αγνοεί τον διττό σκοπό του καθεστώτος ενισχύσεων. Σύμφωνα με το κείμενο του βελγικού νόμου, οι εν λόγω ενισχύσεις αποσκοπούν όχι μόνο να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των στόλων, κατά προτίμηση με την κατασκευή πλοίων σε βελγικά ναυπηγεία, αλλά και την υποστήριξη των βελγικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Η Επιτροπή θα έπρεπε, προτού προβεί στον εν λόγω υπολογισμό, να απομονώσει το τμήμα των ενισχύσεων που αποσκοπεί στην υποστήριξη της εκμεταλλεύσεως πλοίων υπό βελγική σημαία. Το προσφεύγον υποστηρίζει επίσης ότι η οδηγία 87/167/ΕΟΚ, στην οποία βασίζεται η Επιτροπή, απλώς εισάγει τεκμήριο ασυμβιβάστου προς την κοινή αγορά των ενισχύσεων που υπερβαίνουν το καθοριζόμενο ανώτατο όριο. Η Επιτροπή θα έπρεπε να αποδείξει ότι οι χορηγηθείσες ενισχύσεις ήταν αντίθετες προς τον αληθινό σκοπό της εν λόγω οδηγίας, που συνίσταται στο να αποφευχθεί η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των ναυπηγείων της Κοινότητας. Θα έπρεπε τουλάχιστον, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, να παράσχει στο προσφεύγον την ευκαιρία να αποδείξει ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν αντέβαιναν προς τον σκοπό αυτό.

19 Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 83, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η έκδοση αποφάσεως διατάσσουσας αναστολή εκτελέσεως αποφάσεως ή προσωρινά μέτρα προϋποθέτει τη συνδρομή περιστάσεων που θεμελιώνουν τον επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων, καθώς και την προβολή πραγματικών και νομικών ισχυρισμών δικαιολογούντων, εκ πρώτης όψεως, την αναστολή εκτελέσεως ή τη λήψη των προσωρινών μέτρων.

20 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο επείγων χαρακτήρας της αιτήσεως περί αναστολής εκτελέσεως ή περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης εκδόσεως προσωρινής αποφάσεως, προκειμένου να αποφευχθεί η επέλευση σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας εις βάρος του διαδίκου που ζητεί την αναστολή ή τη λήψη των προσωρινών μέτρων.

21 Το προσφεύγον προβάλλει σχετικώς ότι, εάν δεν διαταχθεί η αναστολή εκτελέσεως, τα μη καταβληθέντα ακόμη ποσά προκαταβολών δεν θα μπορέσουν να καταβληθούν εγκαίρως στις ενδιαφερόμενες εφοπλιστικές επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, αυτές θα υποστούν ζημία όσον αφορά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, αλλά κυρίως διατρέχουν τον κίνδυνο να μην μπορέσουν να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους προς το ναυπηγείο Boelwerf. Η διακοπή της ναυπηγήσεως των τριών

πλοίων για τα οποία πρόκειται, στην οποία θα οδηγήσουν τα προβλήματα αυτά, θα εμποδίσει σοβαρά την ανασυγκρότηση του εν λόγω ναυπηγείου.

22 Το προσφεύγον υπογραμμίζει ότι αποδίδει πρωταρχική σημασία στην ανασυγκρότηση του ναυπηγείου Boelwerf, που ξεκίνησε από το 1986 με τη βοήθεια των βελγικών αρχών και αποσκοπεί στη μείωση της παραγωγικής ικανότητας του εν λόγω ναυπηγείου. Είναι θεμελιώδες για την επιτυχία της ανασυγκροτήσεως να ληφθούν συνοδευτικά μέτρα, όπως η χορήγηση ενισχύσεων στους εφοπλιστές. Το εθνικό συμφέρον του προσφεύγοντος θα παρεβλάπτετο εάν η εν λόγω αναγκαία ανασυγκρότηση δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο συνοδευτικών μέτρων.

23 Όσον αφορά την προβαλλόμενη ζημία, υπενθυμίζεται ότι κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., ιδίως, Διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 15ης Ιουνίου 1987, 141/87 R, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 2589), ο διάδικος που ζητεί την αναστολή εκτελέσεως οφείλει να αποδείξει ότι αν αναμείνει την έκβαση της κυρίας δίκης θα υποστεί προσωπικώς βλάβη με σοβαρές και ανεπανόρθωτες συνέπειες.

24 Η ζημία από την οποία κινδυνεύουν οι εφοπλιστικές επιχειρήσεις και η ζημία από την οποία κινδυνεύει το ναυπηγείο Boelwerf, η ανασυγκρότηση του οποίου θα ετίθετο σε κίνδυνο, δεν αποτελούν ζημία από την οποία κινδυνεύει το ίδιο το προσφεύγον. Το προσφεύγον τονίζει το εθνικό συμφέρον που συνδέεται με την ανασυγκρότηση του ναυπηγείου, αλλά δεν επικαλείται κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η παρεμπόδιση της ανασυγκροτήσεως που θα μπορούσε να προκαλέσει η βαλλόμενη απόφαση συνεπάγεται, για το ίδιο, σοβαρή και ανεπανόρθωτη βλάβη.

25 Πρέπει, εξάλλου, να προστεθεί ότι, και αν ακόμη το ίδιο το ναυπηγείο για το οποίο πρόκειται ισχυριζόταν ότι η βαλλόμενη απόφαση, εάν δεν διαταχθεί η αναστολή εκτελέσεώς της, θα μπορούσε να του προκαλέσει σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία, το εν λόγω ναυπηγείο θα έπρεπε ακόμη να αποδείξει ότι η αναθεώρηση των όρων των εν λόγω πιστώσεων, μοναδικό μέτρο το οποίο υποχρεούται η Βελγική Κυβέρνηση να λάβει, θα είχε ως αποτέλεσμα ότι οι εφοπλιστικές εταιρίες στις οποίες χορηγούνται οι πιστώσεις δεν θα μπορούσαν πλέον να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους έναντι του εν λόγω ναυπηγείου και ότι η αδυναμία αυτή θα συνεπαγόταν σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία για το ναυπηγείο πριν ακόμα εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου

στην κυρία υπόθεση. Όπως ανέφερε η Επιτροπή στις έγγραφες παρατηρήσεις της, η βαλλόμενη απόφαση ουδόλως απαγορεύει την καταβολή των εναπομενουσών δόσεων, υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι του συνόλου των χορηγουμένων πιστώσεων θα αναθεωρηθούν κατά τρόπον ώστε να κατέλθουν στο επιτρεπόμενο ανώτατο όριο του 26 % σε ισοδύναμο επιδοτήσεως.

26 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημα περί αναστολής εκτελέσεως δεν πληροί την προϋπόθεση του επείγοντος.

27 Εφόσον το αίτημα περί αναστολής εκτελέσεως της βαλλομένης αποφάσεως τυγχάνει απορριπτέο, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το αίτημα με το οποίο ζητείται να υποχρεωθεί η Επιτροπή να κινήσει εκ νέου τη διοικητική διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ, αίτημα που προϋποθέτει τη μη εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως.

28 Επομένως, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

2) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 8 Μαΐου 1991.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος

O. Due